

Slimību profilakses un
kontroles centrs

Legionelozes izplatība Latvijā

Infekcijas slimību uzraudzības un imunizācijas nodaļa

29.05.2024

Slimību profilakses un
kontroles centrs

Leģionāru slimība - Legioneloze

- Leģionāru slimība ir *Legionella* baktērijas izraisīta infekcijas slimība, kura bieži norit kā pneimonija (plaušu karsonis)
- Legionelozes inkubācijas periods ir 2 - 10 dienas (visbiežāk – 5-6 dienas), reti – līdz 3 nedēļām
- **Simptomi**
 - Raksturīgs straujš sākums
 - Drudzis (līdz 39 – 40,5⁰C) un vispārējas intoksikācijas pazīmes
 - Novēro sausu klepu, sāpes krūtīs, elpošanas traucējumus, pneimoniju, sirds un nieru darbības traucējumus, caureju

Slimību profilakses un
kontroles centrs

Leģionāru slimība - Legioneloze(2)

Ierosinātājs: Legionella spp. baktērijas ir dabas ūdeņos dzīvojošas baktērijas, kas sastopamas upēs, ezeros, strautos u.c., kā arī pazemes ūdenī un mitrā augsnē

Infekcijas avots: baktēriju (legionellu) saturošs ūdens.

Letalitāte 5 – 10%

Ne visi cilvēki, kuri inficējušies ar legionellu, saslimst
Paaugstināts risks ir cilvēkiem ar hroniskām slimībām (piem., elpceļu slimībām), gados vecākiem cilvēkiem, smēķētājiem.

Ar legionelozi VAR inficēties: ieelpojot baktērijas saturošas aerosolizētas ūdens daļiņas, kas veidojas no sīkiem ūdens pilieniņiem;

Jo sīkāki ir aerosolizētie ūdens pilieniņi, jo lielāks ir inficēšanās risks.

Slimību profilakses un
kontroles centrs

Iekārtas kas veido ūdens aerosolu

- Karstā un aukstā ūdens sistēmas, t.sk.
 - Dušas un krāni;
 - Virpuļvannas vai baseini;
- Gaisa mitrinātāji;
- Gaisa kondicionētāju dzesēšanas iekārtas;
- Turku pirtis un saunas;
- Dekoratīvās strūklakas;

Slimību profilakses un
kontroles centrs

Faktori, kas veicina legionellu izplatību

- ūdens temperatūra (robežās no +20 līdz +45°C);
- bioloģiskais aplikums, nosēdumi, katlakmens, korozija;
- stāvošs ūdens vai ūdens ar nelielu plūsmu;
- dušas iekārtas un jaucējkrāni, kuri tiek reti izmantoti.

Slimību profilakses un
kontroles centrs

Inficēšanās iespējas

Ar legionelozi NEVAR inficēties

- dzerot ūdeni,
- mazgājoties vannā ,
- peldoties,
- kontaktu rezultātā ar citu cilvēku vai dzīvnieku.

Divi leģionelozes veidi:

- Nopietna plaušu infekcija pneimonijas veidā, saukta par leģionāru slimību;
- Mazāk nopietna infekcija, saukta par Pontiaka drudzi, kuras simptomi ir līdzīgi vieglai gripai

Slimību profilakses un
kontroles centrs

Legionelozes gadījuma definīcija

Klīniskie kritēriji Jebkura persona, kam ir pneimonija.

Laboratoriskie kritēriji

Apstiprināta gadījuma laboratoriskie kritēriji

- Legionella spp. izolēšana no elpceļu sekrēta vai cita parasti sterila materiāla,
- Legionella pneumophila antigēna noteikšana urīnā
- 1. serogrupas Legionella pneumophila specifisko antivielu titra ievērojama paaugstināšanās sapārotos seruma paraugos.

Varbūtīga gadījuma laboratoriskie kritēriji

- Legionella pneumophila antigēna noteikšana elpceļu sekrētā vai plaušu audos, piemēram, ar DFA krāsošanu, izmantojot monoklonālās antivielas saturošus reagentus,
- Legionella spp. nukleīnskābes noteikšana elpceļu sekrētā, plaušu audos vai jebkurā parasti sterilā materiālā,
- Legionella pneumophila, kas nav 1. serogrupā, vai citu Legionella spp. specifisko antivielu titra ievērojama paaugstināšanās sapārotos seruma paraugos,
- 1. serogrupas Legionella pneumophila specifisko antivielu vienreizēji augsts titrs serumā.

Slimību profilakses un
kontroles centrs

legionelozes gadījuma definīcija

Epidemioloģiskie kritēriji – neattiecas

Gadījumu klasifikācija:

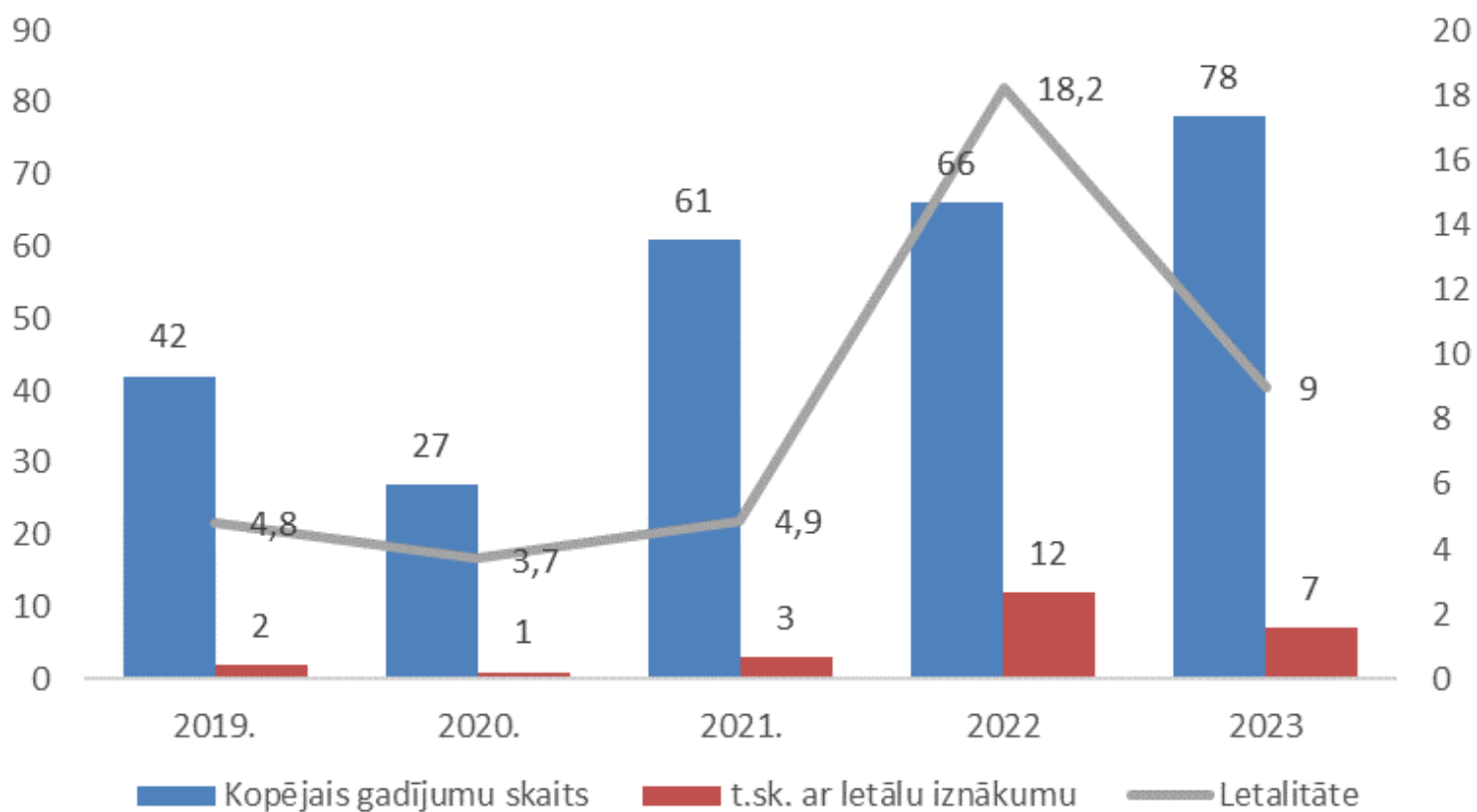
Varbūtējs gadījums – Jebkura persona, kas atbilst klīniskajam kritērijam UN vismaz vienam varbūtēja gadījuma laboratoriskajam kritērijam.

Apstiprināts gadījums – Jebkura persona, kas atbilst klīniskajam kritērijam UN vismaz vienam apstiprināta gadījuma laboratoriskajam kritērijam.

Slimību profilakses un
kontroles centrs

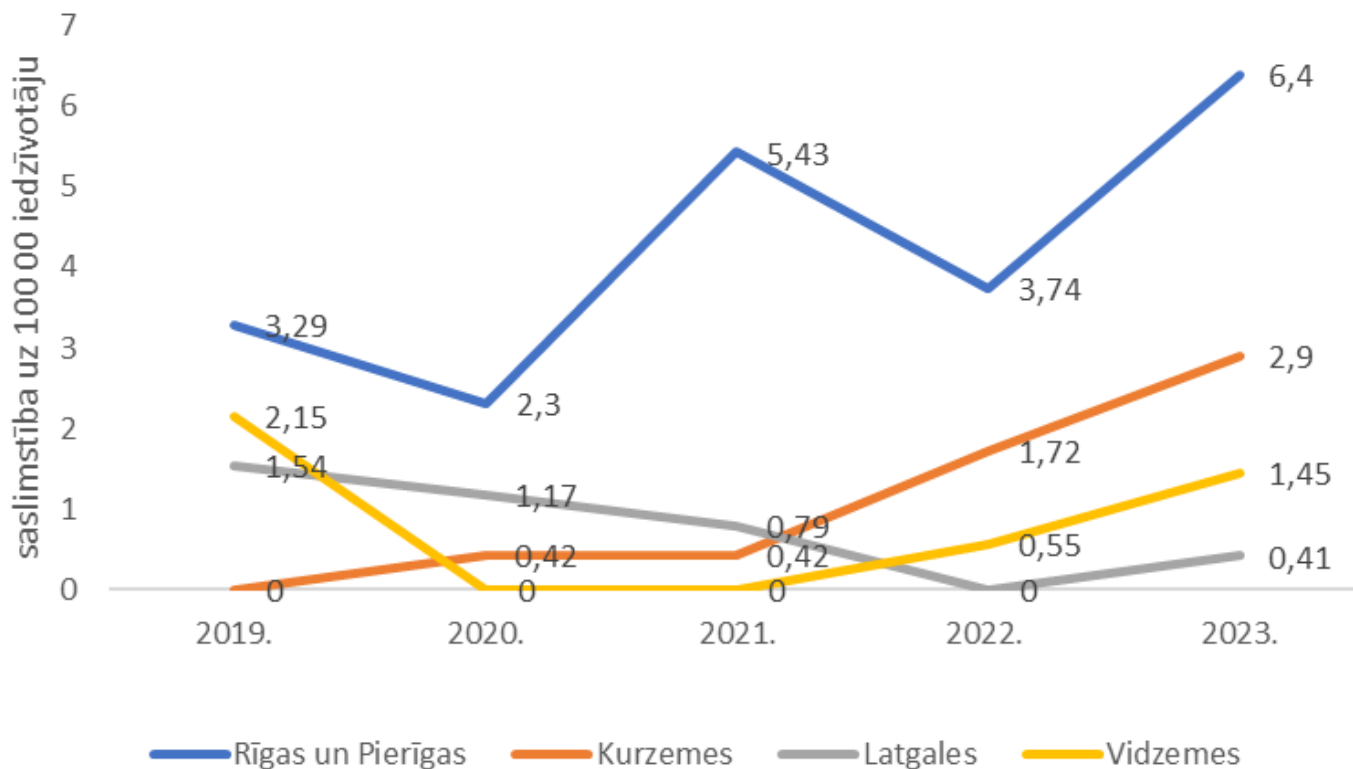
Legionelozes dati Latvijā 2019. – 2023. gadā.

Slimību profilakses un
kontroles centrs

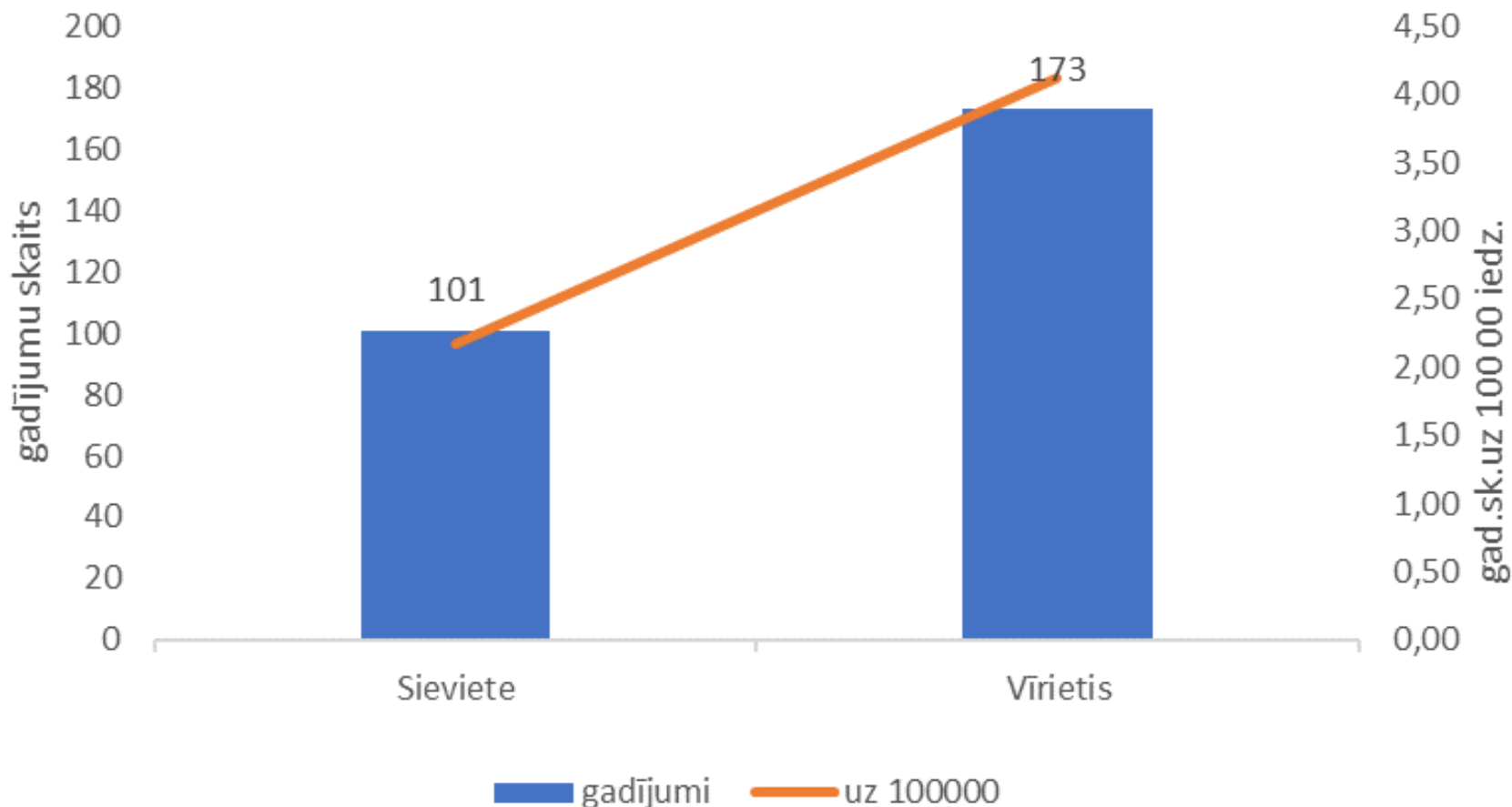
Legionelozes teritoriāla izplatība 2019.-2023.gadā Latvijā

Slimību profilakses un
kontroles centrs

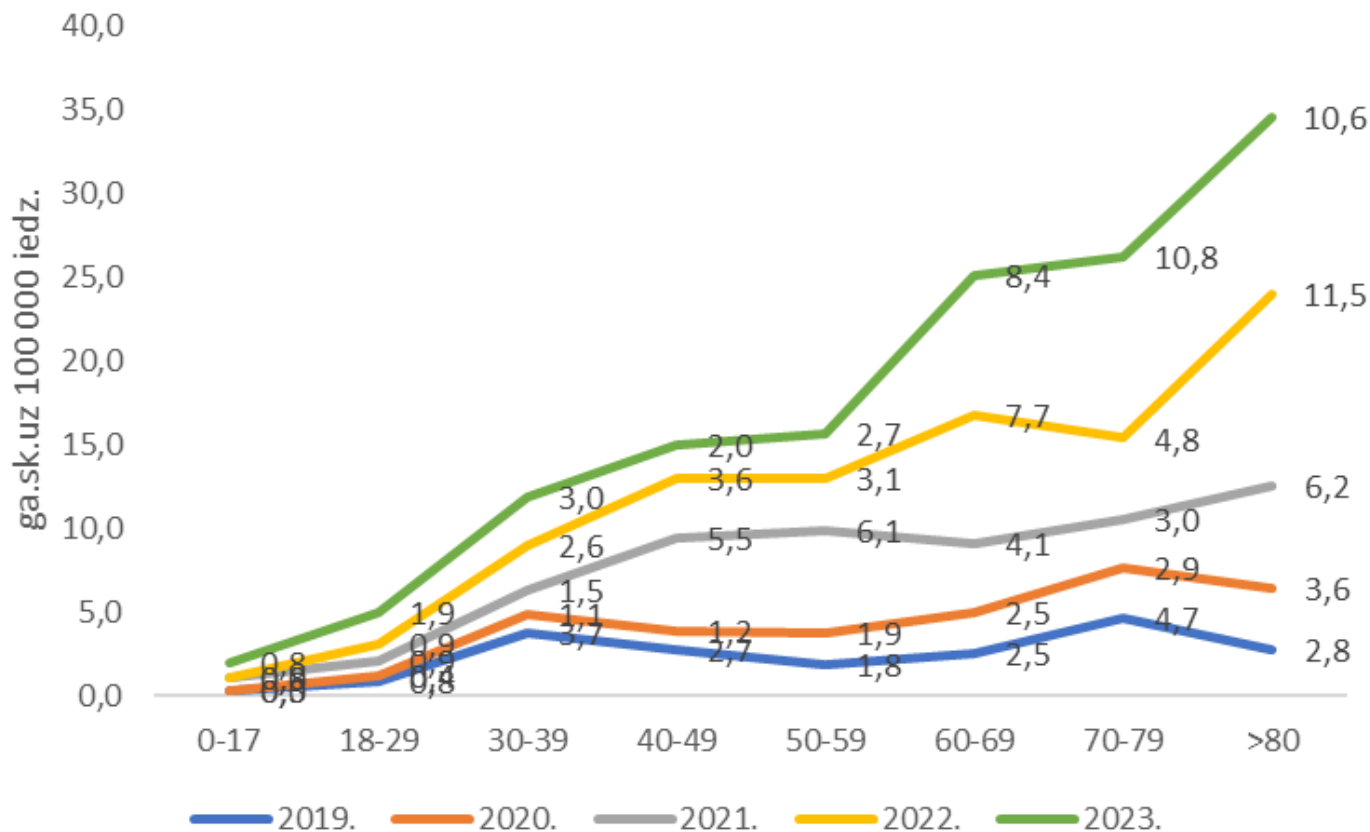
Legionelozes slimnieku dzimuma struktūra 2019.- 2023.gadā(n=247)

Slimību profilakses un
kontroles centrs

Legionelozes saslimstība (gad.sk. uz 100 000 iedz) pa vecuma grupām 2019.-2023.gadā

Slimību profilakses un
kontroles centrs

Legionella spp. baktēriju klātbūtne pēc inficēšanās vietām uz 2023.gadā

Inficēšanās vietas veids	Ir konstatētas L.pneimophila	Nav konstatētas L.pneimophila	Paraugi nav ņemti	Kopā
Ārstniecības iestādē	5	0	1	6
Dzīves vietā	39	0	0	39
Ārpus Latvijas	0	3	1	4
Darba vietā	1	0	1	2
Nav noskaidrots	0	24	3	27
Kopā	45	27	6	78

Slimību profilakses un
kontroles centrs

Ūdens paraugu temperatūras analīze 2023.gads

- no 149 karstā ūdens paraugiem 75 (50,3%) ūdens temperatūra ņemšanas laikā bija zemāka par 50C,
- no 149 karstā ūdens paraugiem 88 (59,7%) ir atklāta legionellu klātbūtne, salīdzinot ar 2022.gadu tie bija 53,8%,
- 44 (50%) no pozitīvajiem 88 karstā ūdens paraugiem Legionella atklāta arī paraugos ar karstā ūdens temperatūru virs 50C,
- no 160 aukstā ūdens paraugiem 58 (44,9%) paraugos ūdens temperatūra bija virs 20C.
- no 160 aukstā ūdens paraugiem, 31 (19,4%) ir atklāta legionellu klātbūtne salīdzinot ar 2022.gadu tie bija 8,5%.

Slimību profilakses un
kontroles centrs

Profilakses pasākumi

- Aukstā ūdens temperatūra būtu zem $+20^{\circ}\text{C}$, bet karstā – virs $+50^{\circ}\text{C}$ (šāda temperatūra būtu jāsasniedz, notecinot ūdeni aptuveni vienu minūti ilgi).
- Regulāri veikt dušu galviņu tīrīšanu no organiskā un neorganiskā aplikuma, kā arī tās dezinficēt, izmantojot hloru saturošus dezinfekcijas līdzekļus vai ieliekot verdošā ūdenī.
- Vismaz reizi nedēļā dažas minūtes jātecina ūdens tajos krānos un dušās, kas tiek reti izmantotas. Tā jāriņķojas arī ikreiz pirms ūdens lietošanas pēc ilgstošas prombūtnes.

Slimību profilakses un
kontroles centrs

Paldies !

